

МОНАСТИРСЬКІ І ЦЕРКОВНІ БІБЛІОТЕКИ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ЯК ІНФОРМАЦІЙНІ ЦЕНТРИ

Охріменко О.В.

Маріупольський державний університет, м. Маріуполь

У доповіді розглядається питання щодо визначення ролі монастирських та церковних бібліотек як інформаційних центрів у культурному розвитку населення Київської Русі. Окремі аспекти проблеми у своїх працях розглядали: Б. Ф. Володіна, Д. С. Лихачов, М. М. Розов, Н. Г. Солонська, П. П. Толочко та інші. Опрацьовані джерела, дозволили дослідити історію складання книжкових фондів у монастирях, процес організації книгописання, обліку, зберігання та поширення книг у давньоруських землях протягом XI–першої половини XIV ст.

Значення монастирів для християнської цивілізації важко переоцінити. Вивчення монастирської культури дозволяє визначити сутність середньовічної культури в цілому. Причому, якщо західно-європейський тип культури був переважно міським і університетським, то киево-руський – монастирським і бібліотечним. У цілому на Русі було забезпечено книгами близько 10 тис. церков, в тому числі приблизно 300 церков при монастирях.

У Київській Русі монастирські та церковні бібліотеки були інформаційними центрами, у яких створювалася, використовувалася і зберігалася переважна кількість агіографічної, філософсько-публіцистичної, наукової, художньої літератури і літописів. Якщо людина прагнула знань, потребувала інформації, вона неодмінно зверталась до монастирів.

Серед монастирських бібліотек найбільш відома книгозбірня Києво-Печерського монастиря, початок якої було покладено після 1050 р. У монастирі були книги не тільки слов'янських, але й іноземних авторів. З другої половини XI ст. Києво-Печерський монастир став знаним у Європі центром давньоруської писемності і освіти.

Ярослав Мудрий, заснувавши бібліотеку при храмі Святої Софії у Києві в 1037 р., залучив фахівців для перепису слов'янських і перекладу грецьких книг, частину з яких він «положи у святой Софії церкви» [1, с. 241].

У Новгороді при Софійському соборі також діяла книгозбірня з добре підібраним фондом, своєрідним джерелом інформації, яким активно користувалися для виготовлення необхідних споживачам книжкових копій.

Монастирські та церковні бібліотеки Київської Русі відображали ідеали світського і духовного життя населення, його моральні орієнтири, виконуючи при цьому інформаційну, освітню, виховну, культурницьку функції, таким чином роблячи свій важливий внесок в інформаційний розвиток суспільства.

Література:

1. Повість врем'яних літ: Літопис (За Іпатським списком) / Пер. з давньорус., післяслово, комент. В. В. Яременка. – Київ : Радянський письменник, 1990. – 558 с.

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Мішкольцький університет (Угорщина)
Магдебурзький університет (Німеччина)
Петрошанський університет (Румунія)
Познанська політехніка (Польща)
Софійський університет (Болгарія)

Ministry of Education and Science of Ukraine
National Technical University
«Kharkiv Polytechnic Institute»
University of Miskolc (Hungary)
Magdeburg University (Germany)
Petrosani University (Romania)
Poznan Polytechnic University (Poland)
Sofia University (Bulgaria)

**ІНФОРМАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ:
НАУКА, ТЕХНІКА,
ТЕХНОЛОГІЯ, ОСВІТА,
ЗДОРОВ'Я**

Наукове видання

Тези доповідей
**XXV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
MicroCAD-2017**

У чотирьох частинах
Ч. IV.

Харків 2017

**INFORMATION
TECHNOLOGIES:
SCIENCE, ENGINEERING,
TECHNOLOGY, EDUCATION,
HEALTH**

Scientific publication

Abstracts
**XXV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE
MicroCAD-2017**

The four parts
P. IV.

Kharkiv 2017

ББК 73
I 57
УДК 002

Голова конференції: Сокол Є.І. (Україна).

Співголови конференції: Торма А. (Угорщина), Раду С. М. (Румунія), Стракелян Й. (Німеччина), Лодиговські Т., Шмідт Я. (Польща), Герджиков А. (Болгарія).

Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXV міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2017, 17-19 травня 2017р.: у 4 ч. Ч. IV. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». – 372 с.

Подано тези доповідей науково-практичної конференції MicroCAD-2017 за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок, які виконані викладачами вищої школи, науковими співробітниками, аспірантами, студентами, фахівцями різних організацій і підприємств.

Для викладачів, наукових працівників, аспірантів, студентів, фахівців.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

ISSN 2222-2944

ББК 73

© Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
2017